

Norrbotniabanan och friluftsliv

I Sävar och utmed Norrbotniabanans framtida sträckning finns stråk och passager med värden för rekreation och friluftsliv.

Friluftsliv längs delsträckan

Längs järnvägssträckan finns flera områden med upplevelsevärden för friluftslivet. Här finns även passager och stråk som är viktiga för tillgängligheten till olika målpunkter för friluftslivet. Det gäller bland annat besöksmål, stråk för motion och tätortsnära natur. E4:an med anslutande vägnät är viktig för tillgängligheten till målpunkterna.

Det är generellt glest med bebyggelse i området mellan Täfteån och Gryssjön, vilket ger utrymme för naturen och aktiviteter som svamp- och bärplockning, fågelskådning, vandring, skidåkning, snöskoteråkning och mer där till. Rastplatser och mindre skogsvägar från bland annat E4:an ger god tillgång till naturen utmed sträckan.

Rekreation och motion

Miljöerna i utredningsområdet har olika rekreations- och friluftsvärden. I Sävar finns ett friluftsområde vid Skogsvallens idrottsplats, mellan Torparparken och Per-Larsmyran med tre motionsspår (1,8–3,7 km) som prepareras för skidåkning på vintern. Det finns också ett mindre, men välbesökt friluftsområde i kilen mellan Terminsvägen och E4:an som har många stigar. Sävar har även flera kortare gång- och cykelvägar som binder ihop tätorten, samt en populär gång- och cykelväg längs med E4:an för pendling till Umeå. Promenadstråk har identifierats väster om Sävar i skogsmark samt öster om Sävar utmed Pålböleån. Gamla kustlandsvägen används för cykling och promenader och vid rastplatsen vid Krutbrånet finns ett minnesmärke där man kan ta del av Sävars historiska slag. I Sävarådalen som omsluter Sävarån finns det flera vandringsleder, bland annat en led som börjar vid Pålböle med både eldhus och vindskydd. Sävarån ger även goda möjligheter till paddling och det finns en kanotuthyrning nära E4:a bron.

Jakt och fiske

Sävarån har bra fiskevatten och många utflyktsmål och sevärdheter. En viktig fiskesträcka finns där Sävarån korsar E4:an och söderut. Vattendragen i hela området ger goda möjligheter till fiske och upplevelser av natur och fauna då det finns ett rikt djurliv i Sävaråns dalgång. I Sävarån finns lax och havsvandrande öring och sik, gädda, abborre och lake. I området Umeå–Gryssjön finns tre större jaktklubbar och älgjakt är en viktig del av det traditionella friluftslivet.

Skoter

I området finns en aktiv skoterklubb, Sävarådalens snöskoterklubb som har cirka 350 medlemmar. Skoterklubben ansvarar för och sköter om cirka 32 mil skoterleder.

Skoterleden från Umeå och mot Robertsfors följer E4:an, på norra sidan. Från den går det skoterleder söderut vid Täftebölesjön, vid Tvärrotesjön och Svarttjärn, samt ungefär vid vägen mot Ivarsboda. Skoterlederna korsar E4:an i plan.

Sävarån nedströms E4:an.

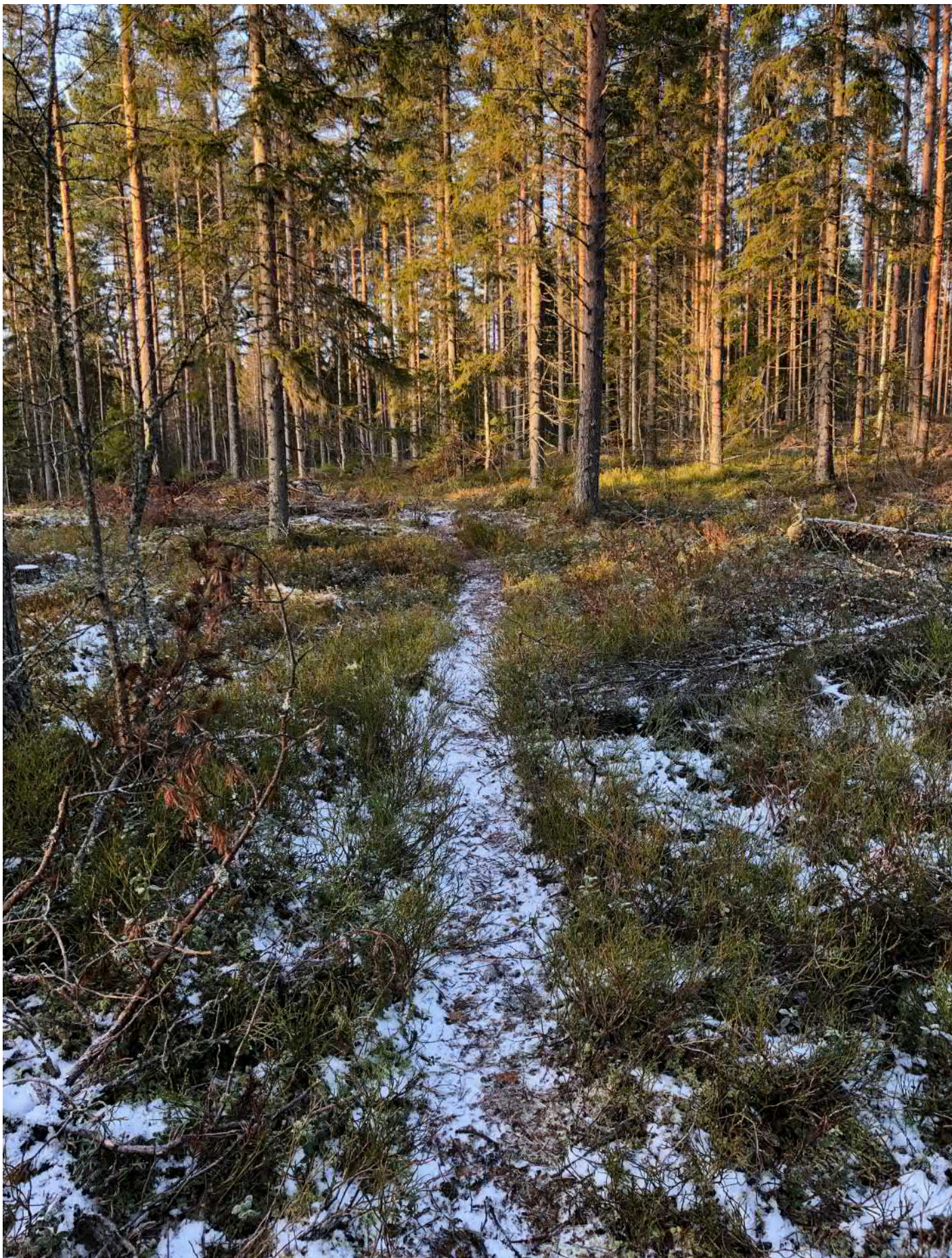
Kanotupplag norr om E4-bron i Sävar.

Picknickplats vid Pålböleån.

Kryppedalen, park vid Sävarån.

Stigar väster om Sävar.

Norrbotniabanan och friluftsliv – påverkan och åtgärder

Norrbotniabanan kommer att påverka friluftslivet, det vill säga den typ av rekreation som äger rum i gröna utomhusmiljöer som friluftsområden, parker och vattenområden. Påverkan kan vara direkt, genom att järnvägen gör intrång i friluftslivsområden. Påverkan kan även vara indirekt, till exempel genom att järnvägen blir en barriär för människor som rör sig mellan dessa områden eller medför buller som stör upplevelsen.

Påverkan och åtgärder

Byggandet av Norrbotniabanan kommer att leda till påverkan på mark som används för friluftslivet. Järnvägen innebär en ny barriär i landskapet och trafiken kommer tillföra bullerpåverkan. Järnvägen kommer att hägnas in för att hindra människor från att komma upp på spåren, vilket förändrar tillgängligheten.

Tillgängligheten till naturen förändras genom att vissa av lokalvägarna kommer att ledas om och nya vägar byggas. Områden som idag används för promenader väster och öster om Sävar kommer att påverkas med den nya järnvägsanläggningen.

Tillgängligheten till både Sävaråns och Täfteåns stränder säkras genom att järnvägsbroarna har breda brospann som ger en god tillgänglighet till stränderna och minskar barriäreffekten för friluftslivet och fisket. Upplag för kanotuthyrning kan behöva byta plats men paddling möjliggörs även fortsatt i Sävarån.

Cykelvägen mellan Umeå och Sävar kommer att finnas kvar men en mindre justering kan tillkomma vid ekodukten Täfteböle. Vid Sävar kommer cykelvägen att anslutas till gamla kustlandsvägen och Tomternavägen för att fortsätta in i Sävar, till skillnad från idag där den slutar vid trafikplats Syd.

Norrbotniabanan påverkar befintliga skoterleders överfarter i plan över E4:an. Skoterleder kommer att behöva justeras och passagemöjligheter för skoter över/under järnvägen behöver ses över kring Sävar. De nya ekodukterna kommer att möjliggöra säkra passager över E4:an vid Täfteböle och Abborrtjärnen. Skoterleden mellan Umeå och Robertsfors kommer att behöva justeras i Sävar, Pålboleån och mot kommungränsen. Samråd har genomförts med den lokala skoterklubben och dialog kommer att föras i fortsatt planering för att om möjligt hitta fungerande passager för skoterlederna. Parkeringar och rastplatser planeras för att ge fortsatt god tillgänglighet till naturen i närområdet.

Norrbotniabanans placering nära E4:an innebär att infrastrukturen samlas vilket ger mindre störningar i omgivande landskap än om det skulle vara två mer åtskilda anläggningar. Det bedöms som positivt för jakt, fiske, skogsbruk, fågelskådning etcetera.

Konsekvenserna bedöms som små till måttliga då det kommer att ske en negativ påverkan på områden som idag används för rekreation och friluftsliv. Ekodukter, anpassning av lokalvägar, strandpassager och andra skyddsåtgärder kommer dock att kunna ge en fortsatt god tillgänglighet för till exempel vandrare, fiskare, jägare, fågelskådare och skoteråkare.

1 Ekodukter – Ekodukterna vid Täfteböle och Abborrtjärnen ska kunna användas för säkra övergångar över både järnvägen och E4:an för friluftsliv. Anläggande av ekodukter ger behov av etableringsytor samt ytor för upplägg av massor samt maskiner. Stora mängder massor kommer krävas vid anläggande av ekodukterna och transportmöjligheter av massor till områdena måste därmed finnas. Under byggtiden kan trafiken på E4:an och gång- och cykelväg att påverkas genom tillfällig omledning av trafik på E4:an.

2 Täfteån – En järnvägsbro över Täfteån ska byggas med en lokalväg på västra sidan av ån. Det kommer att ge behov av etableringsytor. Eventuellt behövs ytor för upplägg av massor och maskiner. Då området kring ån används som promenadstråk kan stråk/leder tillfälligt behöva omlokaliseras.

3 Väg över järnvägen väster om Sävar tillgängliggör naturmarken norr om järnvägen från E4:an.

4 Trafikplats Syd – Ombyggnation och flytt av södra trafikplatsen där ett minnesmärke till de stupade i slaget om Sävar finns. Informationen samt minnesmärket kommer att ersättas i samråd med andra aktörer för att synliggöra denna viktiga händelse i Sävars historia. Gång- och cykelvägen kommer förlängas in till Sävar via gamla Kustlandsvägen.

5 Sävarån – En järnvägsbro ska byggas över Sävarån vilket ger behov av etableringsytor samt ytor för upplag av material och massor. Eventuellt kommer åtgärder för att begränsa bullerutbredningen behöva vidtas. Vägar kan behöva ledas om under byggtiden. Under byggtiden kommer tillgängligheten till stränderna vara begränsad. Det är viktigt att gående och cyklister kan passera arbetsområdet på ett säkert sätt. Upplagsplats för kanoter kommer att behöva flyttas.

6 Pålboleån – Mellan ån och E4:an kommer en mötesstation att byggas vilket ger behov av etableringsytor samt ytor för uppläggning av massor och uppställning av maskiner. Befintliga vägar och skoterled kommer behöva ledas om efter anläggning för att behålla sin funktion för friluftslivet. Erosionsskydd vid Pålboleån och mötesstationen kommer att påverka upplevelsen vid ån, särskilt direkt efter åtgärden.

Byggskedet

Under byggtiden krävs mer yta än vad som behövs för den färdiga järnvägen. Det är mark som behövs under byggtiden och som sedan återställs till tidigare markanvändning. Ytorna behövs till exempel för uppställning av maskiner, arbetsbodar, material till anläggningen och hantering av massor. En preliminär utbredning av etableringsytor visas på illustrationskartorna. Tillgängligheten till rekreativmiljöer och stråk kan försämrats under byggtiden på grund av inhägnader och avstängda vägar och platser.